

Rodzina spokrewniona czy niezawodowa?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: niedziela, 11, wrzesień 2016 00:00

Bernadeta Skóbel

Odslony: 4303

Pytanie: Sąd ustanowił rodzinę zastępczą w osobach dziadka dziecka oraz jego żony, nie będącej osobą spokrewnioną z dzieckiem. Czy w takim przypadku żona dziadka dziecka jest rodzicem zastępczym spokrewnionym, czy rodzicem zastępczym niezawodowym, ze wszystkimi tego konsekwencjami wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Odpowiedź: W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje nie tyle pojęcie „rodzica zastępczego” ile „rodziny zastępczej”. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy formą rodzinnej pieczy zastępczej jest rodzina zastępcza. Przywołany przepis określa typy rodzin zastępczych – spokrewnione, niezawodowe, zawodowe. Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy rodzinę zastępczą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Z brzmienia powołanych przepisów wynika, że ustawodawca nie dopuszcza sytuacji, w której w stosunku do tego samego dziecka rodzina zastępcza będzie jednocześnie traktowana jako rodzina zastępcza spokrewniona i niezawodowa. W szczególności w takim przypadku nie będzie miał zastosowania art. 67 ustawy, który dopuszcza łączenie różnych funkcji – co należy podkreślić - przez rodziną zastępczą a nie przez poszczególnych rodziców zastępczych tworzących tę rodzinę. Należy również zwrócić uwagę, że dopuszczenie takiej możliwości powodowałoby praktyczne problemy w realizacji przepisów ustawy (ocena warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, różnych dla rodzin zastępczych spokrewnionych i pozostałych, różne wysokości świadczeń na dziecko). W związku z powyższym należy rozstrzygnąć, czy w opisanym w pytaniu przypadku mamy do czynienia z rodziną zastępczą spokrewnioną czy niezawodową.

Ustawa definiuje zarówno pojęcie rodziny zastępczej spokrewnionej (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka) oraz rodziny zastępczej niezawodowej (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka) – art. 41 ust. 2 i 3.

W opisanym w pytaniu przypadku literalna wykładania nie pozwala na zastosowanie wprost żadnej z przytoczonych definicji. W związku z powyższym należy sięgnąć do wykładni funkcjonalnej. Na wstępie należy zaznaczyć, że identyczny jak w opisanym w pytaniu przypadku problem wystąpi w sytuacji, w której funkcja rodziny zastępczej zostanie powierzona rodzeństwu dziecka pozostającemu w związku małżeńskim. W takiej sytuacji również definicje typów rodzin zastępczych z art. 41 będą nieprzydatne. Z prawnego punktu widzenia nie jest bowiem możliwe aby rodzeństwo dziecka pozostawało ze sobą w związku małżeńskim. Z drugiej strony trudno przyjąć aby zawarcie związku małżeńskiego przez rodzeństwo dziecka, stało na przeszkodzie ustanowieniu tego rodzeństwa rodziną zastępczą spokrewnioną. Zawarcie małżeństwa nie powoduje zerwania więzów pokrewieństwa pomiędzy rodzeństwem, nie powoduje również ustania obowiązku alimentacyjnego. Warto zauważyć, że oba te warunki stanowiły podstawę do wyodrębnienia kategorii rodzin zastępczych spokrewnionych. Podobnie ma się rzecz w przypadku zawarcia kolejnego małżeństwa przez wstępnego dziecka. Co prawda poprzez zawarcie małżeństwa małżonek rodzeństwa lub wstępnego dziecka nie staje się krewnym a jedynie powinowatym dziecka (art. 61(8) Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego), niemniej jednak uwzględniając całość regulacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, więcej argumentów przemawia za tym aby w czasie trwania małżeństwa, rodzinę taką traktować jako rodzinę zastępczą spokrewnioną.